

Regeringskansliet

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se

anna.berglund@regeringskansliet.se

Promemorian Miljöbedömningar (Ds 2016:25)

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 8 juli 2016 mottagit rubricerat ärende för yttrande. Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

Utöver de redaktionella synpunkter som lämnas avseende ändring i kontinentalsockellagen svarar SGU i aktuellt ärende utifrån sitt ansvarsområde avseende tillämpningen av minerallagen. Bergsstaten, som leds av bergmästaren, är den organisatoriska enhet inom SGU som beslutar i frågor enligt minerallagen.

Överklagbarhet och krav på bedömning och motivering

6 kap. 26 § miljöbalken

Förslaget att länsstyrelsens beslut, i frågan om en praktisk miljöbedömning ska göras, inte får överklagas särskilt innebär att beslutet blir överklagbart först när Bergsstatens beslut i koncessionsärendet har meddelats. Effekten av detta skulle kunna bli fler överklagade beslut rörande bearbetningskoncession, vilket i sig innebär en ytterligare osäkerhetsfaktor för samtliga berörda.

6 kap. 43 § miljöbalken

När tillståndsfrågan avgörs föreslås att miljöbedömningen ska slutföras genom identifiering, beskrivning och en samlad bedömning av miljöeffekterna. Förslaget innebär att det tillkommer krav på tillståndsmyndigheten avseende bedömning och motivering. Om en betydligt mer ingående miljöbedömning ska ske redan i koncessionskedet medför det utökade krav på resurser och kompetensområden inom Bergsstaten.

Ansökan om bearbetningskoncession – förenklat underlag eller miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken

17 § mineralförordningen

Enligt den föreslagna ändringen i 17 § mineralförordningen ska en ansökan om bearbetningskoncession innehålla det förenklade underlag eller den

miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 4 kap. 2 § minerallagen och 6 kap. miljöbalken. I enlighet med MBK-direktivets bilaga 2 föreslås att vid projekt som avser gruvverksamhet ska en behovsbedömning ske från fall till fall om en miljökonsekvensbeskrivning krävs vid tillståndsprövningen av den sökta verksamheten. Den föreslagna ändringen kan enligt Bergsstatens bedömning leda till längre handläggningstider i koncessionsärenden.

20 § mineralförordningen, 6 kap. 29 och 31 §§ miljöbalken

Om ansökan inte uppfyller vad som fordras enligt 17 § mineralförordningen ska sökanden föreläggas att avhjälpa bristen inom viss tid och om bristen inte läks ska bergmästaren avvisa ansökan (20 § mineralförordningen). Om länsstyrelsen vid undersökningssamrådet beslutar att en praktisk miljöbedömning ska göras ska verksamhetsutövaren inleda denna process med ett avgränsningssamråd. I de föreslagna bestämmelserna i 6 kap. 29 och 31 §§ miljöbalken anges hur sådant samråd ska genomföras men det finns inte någon angiven tidsfrist för när sådant samråd ska vara avslutat. Av 31 § framgår dock att avgränsningssamrådet ska påbörjas i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd innan verksamhetsutövaren utformar miljökonsekvensbeskrivningen och sin slutliga ansökan. Utifrån den föreslagna ordningen torde en sökande av bearbetningskoncession tvingas inleda ett avgränsningssamråd avseende den aktuella fyndigheten innan sökanden hunnit få mineralrättsligt skydd enligt 2 kap. 9 b § minerallagen för det område som ansökan om koncession kommer att avse. Om miljökonsekvensbeskrivningen inte finns vid tidpunkten för ansökan om koncession, eller om en sådan inte kan tas fram inom den tidsfrist som sökanden föreläggs att inkomma med kompletteringen, kan ansökan komma att avvisas. Med hänsyn till det ovan anförda anser Bergsstaten att det finns behov av ytterligare översyn av samspelet mellan de föreslagna regeländringarna i minerallagstiftningen och miljöbalken. Det mest funktionella i detta avseende är att ansökan om bearbetningskoncession liksom idag alltid ska förenas med en miljökonsekvensbeskrivning.

Betydande miljöpåverkan

Förslaget i promemorian innebär att det vid prövningen av en bearbetningskoncession först ska avgöras vid ett undersökningssamråd om ett förenklat underlag ska tas fram eller om en praktisk miljöbedömning ska göras. Om det kan antas att den sökta verksamheten kommer att medföra betydande miljöpåverkan ska en praktisk miljöbedömning göras. Enligt MKB-direktivet ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat på grund av deras art, lokalisering eller storlek

blir föremål för krav på tillstånd och en bedömning av deras miljöpåverkan innan tillstånd ges. I direktivets bilaga 1 anges de projekt som alltid ska bli föremål för en miljökonsekvensbedömning, till exempel stenbrott och dagbrott större än 25 hektar. I bilaga 2 till direktivet anges projekt där medlemsstaterna har möjlighet att bestämma genom en bedömning från fall till fall efter vidtagen granskning eller genom fastställda kriterier, t ex dagbrott mindre än 25 hektar och underjordisk gruvdrift.

Bergsstaten anser att den föreslagna ordningen för projekt enligt bilaga 2 innebär praktiska tillämpningsvårigheter och även medför längre handläggningstider. För sökanden försämras förutsägbarheten och det kommer sannolikt att innebära längre ledtider med sämre förutsättningar att planera den sökta verksamheten. Enligt nu gällande bestämmelser i minerallagen och mineralförordningen ska det vid ansökan om bearbetningskoncession alltid fogas en miljökonsekvensbeskrivning till ansökan. Om ett ärende om beviljande av koncession avser en verksamhet som senare ska prövas även enligt miljöbalken eller andra lagar, ska 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet. Vid prövningen av en koncession ska även markianspråktagande för driftsanläggningar redovisas av sökanden och all mark för verksamheten blir därmed föremål för tillämpningen av hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Bergsstatens inställning är att en ansökan om bearbetningskoncession, oavsett om den avser dagbrott mindre än 25 hektar eller en underjordsgruva, alltid ska göras till föremål för en fullständig prövning med en miljökonsekvensbeskrivning som underlag.

Avslutande kommentarer

Bergsstaten ser att förslaget innebär att prövningen av koncessionsärenden skulle förlängas över tid.

Bergsstaten anser att det är motiverat att överväga en kortare tidsfrist än de 90 dagar som länsstyrelsen enligt 15 § miljöbedömningsförordningen har att fatta beslut om praktisk miljöbedömning. Det bör även övervägas att tidsbestämma den ytterligare handläggningstid som länsstyrelsen kan förfoga över vid behov enligt de skäl som anges i 15 § 2 stycket i samma förordning. Vidare anser Bergsstaten att det också bör övervägas om en tidsfrist ska införas för verksamhetsutövaren att komma in med ett fullständigt samrådsunderlag och att lämna in samrådsredogörelse enligt 6 kap. 25 § 2 stycket miljöbalken.

Om möjligheten att pröva en bearbetningskoncession med ett förenklat underlag genomförs måste det klargöras vad som ska vara avgörande för när en praktisk miljöbedömning ska göras.

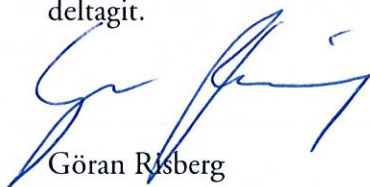
Utgångspunkten bör vara att en ansökan om tillstånd avseende verksamhet som avser gruvdrift/bearbetningskoncession alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan. Bergsstaten förespråkar att nu gällande ordning, som innebär att en miljökonsekvensbeskrivning alltid ska fogas en ansökan om bearbetningskoncession, förblir oförändrad. Beroende på den sökta koncessionens beskaffenhet kommer dock, liksom idag, omfattningen av miljökonsekvensbeskrivningen att variera från fall till fall. Samtliga uppgifter som lämnas av sökanden i miljökonsekvensbeskrivningen ska omfattas av samrådsförfarandet enligt 8 kap. 1 § minerallagen med länsstyrelsen. Av bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken bör det tydligt framgå vad som ska prövas inom ramen för ärendet rörande bearbetningskoncession vid Bergsstaten.

Redaktionella påpekanden

I den föreslagna ändringen av 3 a § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln saknas ordet "miljöbalken" efter lagrumshänvisningarna i punkt 1.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektör Göran Risberg.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även bergmästaren Åsa Persson, juristen Elinor Alfredsson och verksjuristen Gunilla Nordlén, den senare föredragande, deltagit.

Göran Risberg

Gunilla Nordlén